

Metodebeskrivelse for opgørelse af ÅOK og ÅOP 2019

Pensionskassen PenSam | CVR-nr. 24 25 55 49 | Hjemsted Farum

Indholdsfortegnelse

Indledning

Indledning	3
Opgørelse af ÅOK og ÅOP	4

Metodebeskrivelse

Metodebeskrivelse	5
Afstemningskema	8

Erklæringer

Ledelseserklæring	9
Erklæring fra intern revision og ekstern revision	10

Indledning

Dette dokument indeholder en overordnet metodebeskrivelse for opgørelse af de samlede omkostninger i Pensionskassen PenSam til brug for beregning af medlemmernes ÅOK (årlige omkostninger i kroner) og ÅOP (årlige omkostninger i procent).

Opgørelsen af omkostninger følger de principper, som brancheforeningen Forsikring & Pension (F&P) har fastlagt.

Pensionskassen har valgt at benytte standardsatser fra F&P for visse aktivklasser i 2019, hvilket vurderes at have en mindre påvirkning på de samlede omkostninger baseret på en sammenligning for 2018.

Afsnittet "Metodebeskrivelse" indeholder en beskrivelse af, hvilke omkostningselementer der er indregnet, hvordan de er opgjort og hvorledes omkostningerne er fordelt på det enkelte medlem.

Afsnittet "Afstemningsskema" viser sammenhængen mellem summen af de ÅOK, som er oplyst til de enkelte medlemmer og de samlede omkostninger, som pensionskassen har haft i 2019.

Endelig indeholder dette dokument en ledelseserklæring og en erklæring fra den interne revisionschef og den eksterne revision.

Opgørelse af ÅOK og ÅOP

De årlige omkostninger i kroner (ÅOK) er en samlet opgørelse af omkostninger, der direkte eller indirekte påvirker medlemmernes pensionsordning.

De samlede omkostninger dækker primært følgende:

1. Administration af pensionsordning.
2. Investerings- og formueforvaltning.

Administration af pensionsordning

Omkostninger til administration af pensionsordningen omfatter blandt andet rådgivning og kommunikation til medlemmerne, udbetalinger af pensioner samt regnskaber og indberetninger til offentlige myndigheder.

Administrationsomkostninger fremgår af årsrapporten.

Investerings- og formueforvaltning

Omkostninger til investerings- og formueforvaltning omfatter omkostninger som afholdes direkte af pensionskassen og de indirekte omkostninger, som er fratrukket i investeringsafkastet.

De direkte omkostninger til investerings- og formueforvaltning omfatter de investeringsaktiviteter, som udføres af pensionskassen eller outsourcingpartner PenSam A/S. Disse omkostninger fremgår af årsrapporten.

De indirekte investeringsomkostninger vedrører omkostninger, der er fratrukket i afkastet og omfatter blandt andet omkostninger til eksterne formueforvaltere. Disse omkostninger fremgår ikke af årsregnskabet, men indgår i investeringsafkastet.

Opgørelsen af indirekte omkostninger til investerings- og formueforvaltning er på visse områder baseret på skøn. I afsnittet "Metodebeskrivelse" fremgår en nærmere beskrivelse af dette.

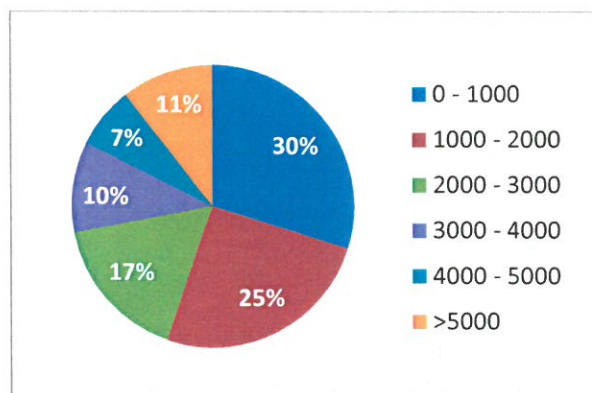
Kundernes ÅOK og ÅOP

Årlige omkostninger i procent (ÅOP) opgøres som de årlige omkostninger i kroner målt i forhold til medlemmernes depotværdi inkl. ufordelte reserver ultimo året. ÅOP afhænger således ikke alene af omkostningerne, men også af størrelsen af depotet og ufordelte reserver.

Medlemmerne i pensionskassen har et gennemsnitsrenteprodukt. Der opkræves ikke omkostninger til dækning af administration. Dette er tidligere sket, da medlemmerne var bidragsbetalende.

I nedenstående figur ses fordelingen af størrelsen af ÅOK i medlemsgruppen for Pensionskassen PenSam.

Figur 1. Fordeling af størrelsen af ÅOK

Metodebeskrivelse

Omkostningselement	Metode/kilde	Fordelingsnøgle
De samlede administrationsomkostninger	Pensionskassen er under afvikling og modtager ikke indbetalinger.	
De samlede investeringsomkostninger	<p>Interne og generelle investeringsomkostninger</p> <p>Omkostninger afholdt direkte af selskabet i forbindelse med varetagelsen af selskabets investeringer. De interne investeringsomkostninger fremgår af regnskabsposten "Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed".</p> <p>Gennemgang af aktivklasser</p> <p>Der medregnes følgende omkostninger pr. aktivklasse inddelt i forhold til selskabets investeringsstrategi:</p> <p><i>Stats- og realkreditobligationer</i></p> <p>Der anvendes faktiske omkostninger for forvaltningen, som alle indgår i de interne investeringsomkostninger.</p> <p><i>Likvid kredit</i></p> <p>Der anvendes faktiske omkostninger som omfatter bl.a. porteføljevaltning, administration og transaktioner.</p> <p><i>Illikvid kredit</i></p> <p>Investeringsomkostningerne er opgjort med anvendelse af standardsatser fra F&P.</p> <p><i>Børsnoterede aktier</i></p> <p>Der anvendes faktiske omkostninger som omfatter bl.a. porteføljevaltning, administration og transaktioner.</p> <p><i>Unoterede aktier</i></p> <p>Investeringsomkostningerne er opgjort med anvendelse af standardsatser fra F&P.</p> <p><i>Danske ejendomme</i></p> <p>Der anvendes faktiske omkostninger som omfatter administration, rådgivning og transaktioner.</p>	Fordelingen af investeringsomkostninger sker ud fra medlemmets relative andel af den samlede depotværdi ultimo året inkl. ufordelte reserver

Omkostningselement	Metode/kilde	Fordelingsnøgle
	<p><i>Udenlandske ejendomme</i></p> <p>Der anvendes faktiske omkostninger som omfatter administration, rådgivning og transaktioner.</p> <p><i>Infrastrukturfonde</i></p> <p>Investeringsomkostningerne er opgjort med anvendelse af standardsatser fra F&P.</p> <p><i>Øvrige forhold</i></p> <p>Investeringsomkostninger forbundet med egenkapitalen og de særlige bonushensættelser indgår ikke.</p>	
Risikoforrentning	Ikke relevant for pensionskassen	
Garantibetaling	Pensionskassen har ingen garantibetalinger.	
Omkostninger til forsikringsformidlere	Omkostninger til genforsikringsmægleren vedr. skadesexcedent per begivenhed (katastrofedækning). Opgøres som en del af genforsikringspræmien som følge af betingelserne i kontrakten.	De årlige omkostninger til genforsikringsmægleren er af sådan ubetydelig størrelse, at de ikke er fordelt per medlem.

Afstemningsskema

Nr.		<i>i 1.000 kr.</i>
1a	Summen af ÅOK oplyst til medlemmerne	105.913
1b	Summen af ÅOK fordelt på medlemmer, der enten har forladt pensionskassen, eller hvor policen er afgangsført	48
1c	Summen af ÅOK for bestande, hvor ÅOK ikke er relevant	0
1d	Summen af endnu ikke oplyst ÅOK	0
1	Sum af ÅOK til medlemmerne	105.961

Nr.	Omkostningspost	<i>i 1.000 kr.</i>
2	Administrations- og erhvervsomkostninger, jf. resultatopgørelsen	22.692
3	Leje af egen domicilejendom	0
4	Omkostninger til forsikringsformidlere	0
5	Forsikringsmæssige driftsomkostninger i datterselskaber	0
6	Administrationsomkostninger hos eksterne leverandører af forsikringsydelser	0
7	Administrations- og erhvervsomkostninger forbundet med SUL-forsikringer, jf. regnskabet	0
8	Over-/underskud på administrations- og erhvervsomkostninger, som dækkes af basiskapitalen (modregningspost)	-1.020
9	Investeringsomkostninger, jf. resultatopgørelsen	31.884
10	Øvrige investeringsomkostninger i fonde, datterselskaber, investeringsforeninger mv.	76.935
11	Over-/underskud på investeringsomkostninger, som dækkes af basiskapitalen (modregningspost)	0
12	Investeringsomkostninger forbundet med basiskapitalen (modregningspost)	-2.676
13	Risikoforrentning inkl. udligning af skyggekonti	0
14	Garantibetalinger	0
15	Omkostningsresultat	-21.624
16	Øvrige omkostninger, der kan specificeres	0
17	I alt	106.191
18	Forskellen mellem post 1 og post 17	-230

Ledelseserklæring

Pensionskassen har dags dato behandlet og godkendt pensionskassens metodebeskrivelse og afstemningsskema for regnskabsåret 2019 for Pensionskassen PenSam.

Det er vores opfattelse, at metodebeskrivelsen og afstemningsskemaet er udarbejdet i overensstemmelse med den gældende henstilling LP-information 44/19 fra Forsikring & Pensions bestyrelse.

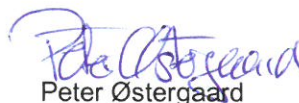
Det er endvidere vores opfattelse, at beregningen af ÅOK og ÅOP samt de metodemæssige valg, der er redegjort for i metodebeskrivelsen, er i overensstemmelse med den gældende henstilling fra Forsikring & Pensions bestyrelse.

Endelig er det vores opfattelse, at afstemningen mellem summen af de medlemsspecifikke ÅOK'er og årsregnskabet samt pensionskassens øvrige registreringer er udarbejdet i overensstemmelse med den gældende henstilling fra Forsikring & Pensions bestyrelse.

Farum, den 29. maj 2020

Torsten Fels
administrerende direktør

Peter Østergaard
finansdirektør

Revisors erklæring

Intern revision og den uafhængige revisors erklæring

Til ledelsen i Pensionskassen PenSam

Vi har i overensstemmelse med Forsikring & Pensions henstilling i LP-information 44/19 foretaget en gennemgang af metodebeskrivelse, afstemningsskema og beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK (årliche omkostninger i kroner) og ÅOP (årliche omkostninger i procent) for Pensionskassen PenSam for 2019.

Ledelsens ansvar

Ledelsen har ansvaret for at metodebeskrivelsen, afstemningsskemaet samt beregning og fordeling af omkostningselementer ved opgørelsen af ÅOK og ÅOP er udarbejdet i overensstemmelse med LP-information 44/19.

Revisors ansvar

Vores ansvar er på baggrund af vores gennemgang alene at udtrykke en konklusion om, hvorvidt pensionskassens beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK og ÅOP er foretaget i overensstemmelse med den udarbejdede metodebeskrivelse og pensionskassens øvrige registreringer.

Pensionskassens metodebeskrivelse er dateret den 29. maj 2020.

Det udførte arbejde

Vi har udført vores arbejde i overensstemmelse med den internationale standard om erklæringsopgaver med sikkerhed ISAE 3000 DK og yderligere krav ifølge dansk lovgivning samt i overensstemmelse med vejledningen i LP-information 44/19 fra Forsikring & Pension med henblik på at opnå begrænset sikkerhed for, at pensionskassens beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK og ÅOP er foretaget i overensstemmelse med den udarbejdede metodebeskrivelse, afstemningsskema og pensionskassens øvrige registreringer.

PricewaterhouseCoopers er underlagt international standard om kvalitetsstyring, ISQC 1, og anvender således et omfattende kvalitetsstyringssystem, herunder dokumenterede politikker og procedurer vedrørende overholdelse af etiske krav, faglige standarder og gældende krav i lov og øvrig regulering.

Vi har overholdt kravene til uafhængighed og andre etiske krav i FSR – danske revisors retningslinjer for revisors etiske adfærd (Etiske regler for revisorer), der bygger på de grundlæggende principper om integritet, objektivitet, faglig kompetence og fornøden omhu, fortrolighed og professionel adfærd.

Det udførte arbejde er foretaget ved hjælp af begrænsede stikprøver, interviews og proceduregennemgang og vi har herunder påset om:

- pensionskassen beregner omkostningselementerne, herunder ÅOK og ÅOP, på den måde pensionskassen har beskrevet i metodebeskrivelsen,
- der er overensstemmelse mellem de oplysninger, som fremgår af afstemningsskemaet og årsregnskabet 2019 samt pensionskassens øvrige registreringer,
- de metodemæssige valg, som pensionskassen har redegjort for i metodebeskrivelsen, er anvendt i afstemningsskemaet,
- pensionskassen har udarbejdet en afstemning af, at samtlige opgjorte omkostninger er fordelt på pensionskassens medlemmer samt, at
- pensionskassen har godtgjort, at det ÅOK og ÅOP som den enkelte medlem oplyses om, svarer til de omkostninger, pensionskassens beregningsmæssigt har pålignet medlem.

Det udførte arbejde har ikke omfattet:

- kontrol af fordelingen af de opgjorte omkostninger mellem de enkelte medlemmer samt den enkelte medlemmers oplysninger om ÅOK og ÅOP.

Konklusion

Ved det udførte arbejde er vi ikke blevet bekendt med forhold, der giver os anledning til at konkludere, at pensionskassens beregning af omkostningselementer ved opgørelse af AOK og AOP ikke i al væsentlighed er foretaget i overensstemmelse med den udarbejdede metodebeskrivelse, afstemningskema og pensionskassens øvrige registreringer.

Farum, den 29. maj 2020

Pensionskassen PenSam
Intern revision

Palle Mortensen
revisionschef

Hellerup, den 29. maj 2020

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerskab

Per Rolf Larssen
statsautoriseret revisor